

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลที่จะศึกษา
2. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่จะศึกษา

แหล่งข้อมูลที่จะศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสาร ต่างๆ ทั้งทฤษฎี แนวคิด ระเบียบ กฎหมาย และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุนกองทุนและการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจากการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพ อาชีพเสริม ระดับการศึกษา ประเภทการเป็นสมาชิก และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ต่อปี รายจ่ายต่อปี และการออมของครัวเรือนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ และข้อมูลการกู้ยืมเงินโครงการ

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครั้วเรือนที่เป็นสมาชิกของโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง รวมทั้งครั้วเรือนที่มีสมาชิกเป็นคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และครั้วเรือนที่มีสมาชิกเป็นหัวหน้าชุมชนหมู่บ้าน ตำบลจอหอ ในเขตเทศบาลตำบลจอหอ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง ลักษณะของกลุ่มที่เลือก คือ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะศึกษาวิจัยทั้งสิ้น 300 ครั้วเรือน จำนวน 6 หมู่บ้าน ซึ่งมีจำนวนครั้วเรือนรวมทั้งหมด 4,690 ครั้วเรือน(ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2544) และสามารถนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 255 ครั้วเรือน การเก็บข้อมูลได้ดำเนินการในช่วงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2546 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2547 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักการสุ่มตัวอย่าง 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเจาะจงในตำบลจอหอ เขตเทศบาลตำบลจอหอ จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้ หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 13 และหมู่ที่ 14 จำนวน 6 หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลจอหอ เป็นสถานที่จัดเก็บข้อมูล สาเหตุที่เลือกเพราะเป็นเขตเทศบาลที่มีจำนวนประชากรเป็นจำนวนมาก

ขั้นที่ 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) แบ่งจำนวนตัวอย่างทั้ง 6 หมู่บ้าน ในหัวข้อที่ 1 ด้วยสัดส่วนเท่า ๆ กัน

ขั้นที่ 3 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างที่จะทำการเก็บข้อมูลที่เลือกไว้แล้วในขั้นที่ 2 จนได้กลุ่มตัวอย่างครบ 300 ครั้วเรือน แต่แบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 255 ครั้วเรือน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. กำหนดขอบเขตของแบบสอบถามซึ่งเกี่ยวข้องกับทำการศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา การสร้างแบบสอบถามจำลอง โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจะต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์ และกลุ่มตัวอย่าง

3. เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามเสนอต่อที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามว่ามีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์ และกลุ่มตัวอย่าง ประมวลผลความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดที่ได้รับการพิจารณาแบบสอบถามเป็นรายข้อ แล้วนำมาปรับปรุงแบบสอบถาม ให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. เมื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา(Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. แหล่งของข้อมูล (Source of Data)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของประชาชน ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยเน้นเขตเทศบาล ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้จำแนกตามแหล่งที่มา 2 ส่วน คือ

1.1 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยได้จากการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจาก เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น เอกสารจากผู้วิจัยท่านอื่นที่ได้ศึกษาไว้ก่อนหน้าแล้วรวมทั้งแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากตำราและหนังสือต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นศึกษาข้อมูลที่มา หลักวิชาการบทความ เพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัย

1.2 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ โดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับเทศบาลตำบลจอหอ ผู้นำชุมชนและผู้นำหมู่บ้านเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการทำวิจัย เพื่อขออนุญาตในการแจกแจงแบบสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลจอหอ

1.2.2 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบถาม โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2546 หลังจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ได้ อนุมัติงบประมาณในการทำวิจัย

1.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายปิด แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพหลัก อาชีพเสริม ระดับการศึกษา ประเภทของสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และระยะเวลาการเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นแบบสอบถามปลายปิด(Close – ended Response Question)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ ได้แก่ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ข้อมูลการกู้ยืมเงินจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด (Close – ended Response Question)

ตอนที่ 3 สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ทำวิจัยทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

1. การตรวจสอบข้อมูล(Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. การลงรหัส(Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว นำมาลงรหัสตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า
3. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Sciences) for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statistics) ซึ่งวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่วิเคราะห์สถานภาพทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่อัตราส่วนร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลทางเศรษฐกิจ ได้แก่การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด(Close-ended Response Question)

ตอนที่ 3 สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

สถิติอ้างอิง(Inference Statistic) เป็นสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน และเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม

การสำรวจแบบเจาะจง(Purposive Sampling) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 255 ครัวเรือน คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรเวียนเรต (2539) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด

e คือ ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับได้ ซึ่งเท่ากับ 5 % ระดับความเชื่อถือจึงเท่ากับ 95 % ตัวเลขที่ใช้แทนสูตรดังกล่าวดังนี้

$$n = \frac{N}{1+(255) \times (0.05)^2}$$

$$n = 155.73$$

ดังนั้น การเก็บข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ จะมีจำนวนตัวอย่าง 156 คน ที่เป็นตัวแทนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจาก 6 หมู่บ้าน ตัวแทนในการตอบแบบสอบถามมีทั้งสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลจอหอ

